

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๒

สมถธรรม-วิปัสสนาธรรม

ปฏิบัติเครื่องดำเนินที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์นั้นพาดำเนินมา ไม่ว่าทางด้าน
ธรรมด้านวินัย เป็นความถูกต้องดีงามทุกสิ่งทุกอย่าง เท่าที่ได้ไปอยู่กับท่านและ
สังเกตเต็มสติกำลังความสามารถของตนเรื่อยมา จนกระทั่งวาระสุดท้ายที่ท่านจาก
ไป เป็นสิ่งที่ให้ดูดีเต็มทั้งหลักธรรมหลักวินัยที่ท่านพาดำเนินไม่ให้ผิดเพี้ยนไปได้เลย

เฉพาะอย่างยิ่งพระวินัยท่านรักษาอย่างเข้มงวดกวดขัน ไม่ปรากฏว่าท่านได้
ล่วงเกินพระวินัยข้อใดเลย นับแต่อาบัติทุกกฏขึ้นไปจนกระทั่งถึงสุดของพระวินัย
ท่านเก็บหอมรอมริบเอาไว้หมด สมกับท่านเคารพพระพุทธรูปเจ้าศาสดาองค์เอกอย่าง
แท้จริง ส่วนธรรมท่านก็ดำเนินด้วยความถูกต้องดีงาม

การฝึกอบรมบรรดาลูกศิษย์ท่านไม่ได้ถือเป็นแบบเดียว ในบรรดาธรรมะที่
จะนำมาสั่งสอนบรรดาลูกศิษย์นั้น ย่อมมีหลายแง่หลายกระทง เช่นเดียวกันกับที่
ท่านแสดงไว้ในกรรมฐาน ๔๐ นั่นคือท่านไม่ผูกมัดหรือไม่ผูกขาด ไม่บังคับบัญชาให้
กำหนดเฉพาะธรรมบทใดก็ตามที่ท่านดำเนินมาแล้ว และให้เพื่อนฝูงดำเนินตาม
แบบของท่านโดยถ่ายเดียวเท่านั้นไม่ปรากฏ

ท่านแสดงเป็นกลาง ๆ ในบรรดาธรรมทั้งหลาย เช่น สมถธรรมที่อยู่ในห้อง
กรรมฐาน ๔๐ ท่านก็แสดงเป็นกลาง ๆ ไป แล้วก็มอบให้เป็นไปตามอัธยาศัยของผู้
บำเพ็ญจะนำธรรมบทใดเข้าไปบริกรรมภาวนาก็ได้ เมื่อธรรมบทนั้นเห็นว่าเหมาะสม
กับจริตนิสัยของตน แล้วได้ผลขึ้นมาในเวลาภาวนาด้วยความตั้งใจจริงจัง ท่านก็ให้
พึงยึดธรรมบทนั้นไว้เป็นหลักเป็นเกณฑ์

นี่ก็พระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงบัญญัติไว้เสียเองในอารมณ์แห่งสมถะ ตั้ง
กรรมฐาน ๔๐ ห้อง เป็นหลักเป็นเกณฑ์แห่งธรรมทั้งหลายที่ท่านแสดงไว้ ว่าท่านไม่
ได้ผูกขาด ท่านไม่ได้แสดงลงในจุดเดียวบทเดียว ทั้ง ๆ ที่พระพุทธเจ้าก็ทรงพระ
ญาณหยั่งทราบในสัตว์ทั้งหลายเต็มพระทัยอยู่แล้ว แต่พระองค์มิได้ทรงให้เป็นไป
ตามนั้น เพราะเรื่องของอนาคตหรือการอยู่ของผู้ปฏิบัติทั้งหลายนั้น ไม่ใช่อยู่ในที่
แห่งเดียว พอที่จะบอกจะแนะหรือจะบังคับบัญชา ให้เป็นไปตามพระโอวาทของพระ
พุทธเจ้าที่ทรงหยั่งทราบแล้วในนิสัยของบุคคลผู้นั้น ๆ โดยถ่ายเดียว ท่านจึงวางลง

ไว้เป็นศูนย์กลาง เช่น กลีณ ๑๐ อสุภะ ๑๐ อนุสสติ ๑๐ เป็นต้น ใครชอบในธรรม
บทใดก็ให้ยึดธรรมบทนั้นเป็นหลักใจ แล้วภาวนาอย่างเอาจริงเอาจังกับธรรมบทนั้น

ที่นี้เมื่อจิตเข้าสู่ความสงบได้แล้ว การที่จะเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของสมณะให้
เป็นไปในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับด้านปัญญานั้นเป็นอีกแง่หนึ่ง ๆ สำหรับที่จะตั้งใจให้
เป็นหลักเป็นเกณฑ์ในเบื้องต้นนี้ ต้องมีธรรมเป็นหลักเป็นเกณฑ์ที่เรียกว่าสมถธรรม
ธรรมเพื่อความสงบของใจ เพราะปกติใจจะหาความสงบไม่ได้ ต้องมีธรรมเป็น
เครื่องยึดเครื่องเกาะ เช่น พุทโธ ๆ หรืออัมโม หรือสังโฆ บทใดก็ตาม แต่ส่วนมาก
มักจะถูกในอานาปานสติ คือกำหนดลมหายใจเข้าออก นี้มีส่วนถูกมากกว่าบรรดา
บทธรรมทั้งหลาย ก็ยึดธรรมบทนั้นไว้เป็นหลักเกณฑ์ จนกระทั่งจิตได้ความสงบเย็น
ใจกลายเป็นสมาธิขึ้นมา

คำว่าสมาธิก็คือจิตแน่วหนามั่นคง จนถึงกับความรู้เด่นอยู่ตลอดเวลา ถ้า
เช่นนั้นแล้วคำบริกรรมนั้นก็เริ่มจะหมดความจำเป็นเข้าไป โดยที่เจ้าตัวก็ทราบเอง
เพราะมีจุดความรู้เด่น แล้วก็ยึดเอาจุดนั้นเป็นที่เกาะ เช่นเดียวกับเราอาศัยคำ
บริกรรมเป็นที่เกาะในเบื้องต้นนั้นแล เมื่อจิตได้รับความสงบแล้วย่อมละเอียด เราจะ
บริกรรมหรือไม่บริกรรมความรู้ก็เด่นอยู่ในจุดเดียวกัน คำบริกรรมก็กลมกลืนเป็น
อันเดียวกันกับความรู้ที่เสีย นั่นละที่ว่าหมดความจำเป็นไปหมดด้วยความเข้าใจใน
ตัวเอง นี่ในภาคสมณะท่านก็สอนไว้อย่างกว้างขวางโดยยกกรรมฐาน ๔๐ ห้องไว้เป็น
หลักเกณฑ์เลย

ส่วนปัญญานั้นท่านก็เริ่มอธิบาย ดังที่เคยได้แสดงให้เห็นบรรดาท่านผู้ฟังทั้ง
หลายได้ทราบเรื่อยมานั้นแล มีอสุภะอสุภัง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นพื้นฐานแห่ง
การดำเนินงานทางด้านวิปัสสนา ใครจะเหมาะสมในทางใดการพิจารณา แต่หลัก
ใหญ่ของผู้เริ่มดำเนินทางด้านปัญญานี้ มักจะดำเนินทางด้านอสุภะอสุภังนี้เป็นส่วน
มาก เพราะอันนี้เป็นสิ่งสำคัญมากที่เกี่ยวกับบราคะตัตถา ที่ทำให้กำเริบอยู่ตลอดเวลา
ภายในจิตใจเปลอไม่ได้ จึงต้องได้ใช้นี้เป็นเครื่องเยียวยารักษา ต่อไปก็กลายเป็น
เครื่องปราบปรามกันขึ้นมา

เมื่อจิตมีความชำนาญชำนาญพอประมาณในเรื่องอสุภะอสุภังแล้ว จะค่อยคล่อง
ตัว เห็นได้ชัดในอสุภะทั้งหลาย แล้วก็ก็เป็นสิ่งที่ลบล้างกันกับความที่ว้าสุภะ คือความ
สวยงาม ไปเป็นลำดับลำดับ เมื่ออสุภะได้เด่นชัดเข้าไปเท่าไร คำว่าสุภะจะอ่อนตัวลง
ๆ ถึงกับไม่ปรากฏเลย ผิวภายนอกจะสดสวยงดงามขนาดไหนก็ตาม แต่ความหยั่ง
ทราบของปัญญาที่มีความชำนาญชำนาญในตัวเองแล้วนั้น จะหยั่งเข้าไปสู่ภายในตลอด

ทั่วถึงอย่างรวดเร็ว ไม่ได้เป็นอย่างที่เราฝึกอสุภะอสุภังในเบื้องต้น ซึ่งล้มลุกคลุกคลานจับผิดจับถูก บางทีก็ล้มเหลวไป นี่เป็นขั้นเริ่มแรก

แต่เมื่อได้พิจารณาหลายครั้งหลายหน ก็คืองานของจิตงานของปัญญานั้นแล เราจะไปนับเวล่ำเวลานับเที่ยว กำหนดกฎเกณฑ์ที่เที่ยงก็หนอย่างนั้นไม่ถูกต้องเลย ต้องทำงานอยู่เช่นนั้น เอนั้นเป็นอารมณ์ของใจเลย การพิจารณาแยกแยะส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพราะธรรมชาติแห่งความจริงของสิ่งเหล่านี้เป็นอสุภะอสุภังอยู่แล้ว ไม่ใช่เรามาตัดมาแปลงแต่งให้เป็นอย่างนั้นให้เป็นอย่างนี้

เราตัดแปลงจิตใจของเราซึ่งมีความเห็นผิด เพราะยาพิษคือกิเลสที่ฝังจมอยู่ภายใน ด้วยสุภะสุภังคือความสำคัญว่าสวยงามนั้นแลเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นจึงต้องตัดต้องแปลงต้องชะต้องล้างอันนี้ เพื่อให้เข้าสู่ความจริงคือตัวอสุภะ อันเป็นลักษณะธรรมชาติของมันทั่วสรรพางค์ร่างกายของเรา จึงต้องได้ทำงานอยู่ตลอดเวลา

ให้ความรู้นี้หยั่งเข้าไปถึงอาการต่าง ๆ อยู่เสมอ เพราะอาการแต่ละอาการไม่ใช่อาการแห่งความสวยงาม เป็นอาการแห่งความไม่สวยไม่งาม ตามลักษณะธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้น ทั้งภายในภายนอกหมดสรรพางค์ร่างกายของเรา ไม่มีข้อยกเว้นเลยว่าเป็นสิ่งที่สวยงามแม้ชนิดหนึ่ง นี่เป็นลักษณะธรรมชาติแห่งร่างกายที่เป็นสมบัติของเราเป็นเช่นนั้น แต่จิตมันเสกสรรปั้นยอขึ้นมาด้วยอำนาจแห่งยาพิษดังที่กล่าวแล้วนี้ พลิกตาลปัตรให้เป็นอย่างอื่นไปเสีย ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่ความจริงมันก็เสกสรรปั้นยอไปให้เราลุ่มเราหลง

เพราะฉะนั้นการที่จะพิจารณาให้รู้ตามความเป็นจริง จึงต้องได้ตัดได้แก้ได้ไขสิ่งที่จอมปลอมนี้ ให้เข้าสู่หลักความจริงคือหลักอสุภะอสุภัง จึงต้องได้ท่องเที่ยวตามสรรพางค์ร่างกายทั้งภายในนอกภายในดูตลอดทั่วถึง หรือจะดูในอาการใดก็ตามที่เป็นความถนัดกับอหยาศัยของตนในขณะนั้นก็ตาม ให้พิจารณาแต่เฉพาะสิ่งนั้น แล้วก็ค่อยซึมซาบไปสู่อาการทั้งหลายซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันหมด ไม่มีอะไรขัดแย้งกัน

เอ้า ถ้าพูดถึงเรื่องว่าอสุภะอันนี้อสุภะอันนั้นเป็นยังไง ซึมซาบไปไหน ทั่วสกลกายมีแต่กองอสุภะอสุภังทั้งนั้น แล้วก็ ทุกข์ อนิจจัง อนตตา ก็เป็นไปในเกลียวเดียวกันนั่นเอง ไม่ได้ไปแยกไปแยะที่ไหนละ นี่การพิจารณาทางด้านปัญญา จึงถือเอาความถนัดของเจ้าของเป็นเกณฑ์อีก เช่นเดียวกันกับคำบริกรรมที่เราฝึกหัดเพื่อความป็นสมาธิของจิตในเบื้องต้น เมื่อพิจารณาทางด้านปัญญาแล้ว เราจะจับจุดไหนเป็นเครื่องพิจารณา เราจะจ่อจิตตรงจุดไหน ใช้ความใคร่ครวญพินิจพิจารณาในจุดไหนก่อน ซึ่งเป็นเหมือนกับเราจ่อไฟเข้าสู่เชื้อไฟ มันจะค่อยลุกลามไปเอง

ขอให้สติบังคับอยู่กับงานของจิตที่ทำ อย่าให้ผลอไหลไปไหน เพราะจิตเมื่อยังไม่เคยเห็นผลกับทางด้านปัญญา มักจะเถลไถล แม้จิตเป็นสมาธิอยู่แล้วมีความสงบอิมัตถ์ในอารมณ์ ก็มักจะเถลไถลเข้าสู่ความสงบ ให้ไปที่อื่นไม่ค่อยไปแหละ แต่มักเข้าสู่ความสงบ เพราะเห็นว่าการพิจารณาทางด้านปัญญานี้เป็นความยากความลำบาก ไม่อยากทุกข์ยากลำบาก ก็กลายเป็นความขี้เกียจขี้คร้านไปด้วยการอยู่ในสมาธิ ไม่ต้องทำงานโดยกิริยาอาการของจิตใด ๆ ทั้งสิ้นไปเสีย นี่ละจิตมักเถลไถลอย่างนี้

แต่ถ้าจิตไม่มีสมาธิ ไม่มีความสงบบ้างเลยนั้น จะพาให้พิจารณาแล้วไปใหญ่ คำว่าปัญญามีแต่ชื่อในเบื้องต้น ที่เราจะจ่อเข้าไปว่าเป็นปัญญาแล้วจะกลายเป็นสัญญาอารมณ์ไป เลยเป็นเรื่องของสมุทัยจุดลากไปได้ทั้งวันทั้งคืน เพลินไปเป็นโลกเป็นสงสารไปหมด นี่ผู้ปฏิบัติเท่านั้นที่จะทราบเหตุผลต้นปลายของจิต เกี่ยวกับเรื่องสมณะ เรื่องวิปัสสนา เรื่องสัญญาได้เป็นอย่างดี

เพียงเราเรียนมาเฉย ๆ นั้นเป็นไปได้ยาก เพราะความคาดความหมายไม่ใช่ความจริงที่เป็นเหมือนกับตัวเองของผู้ปฏิบัติ เราเรียนมาอย่างไรเราก็จำไปได้อย่างนั้น แล้วก็คาดไปหมายไป ถูกไม่ถูกก็หมายกันไปอย่างนั้น ไม่ว่าจะทำว่าเราเหมือนกันหมด จึงถือเอาความจริงไม่ได้ ถือเอาความแน่นอนไม่ได้ แล้วก็เชื่อตัวเองไม่ได้

เมื่อได้พิจารณาทางด้านปัญญาโดยภาคปฏิบัติดังที่กล่าวนี้ ก็ดังที่ว่านี่เอง คือกำหนดลงในจุดใด ให้สติเป็นเครื่องควบคุมจิตใจให้ทำงานกับอาการนั้น ๆ โดยทางปัญญา เช่น อสุภะ เอ้า พิจารณาหรือจะท่องเที่ยวหมดทั้งสกลกาย เบื้องบนเบื้องล่าง ด้านขวางสถานกลาง เรียกว่าเที่ยวกรรมฐานในร่างกายนี้ก็ไม่ผิด เที่ยวให้เพลินอยู่ในนี้ ดูไปตามอสุภะอสุภัง เหมือนกับว่าเหยียบย่างก้าวเดินไปบนกองอสุภะอสุภัง ที่มีอยู่เต็มร่างกายของเราแน่ เรียกว่าเที่ยวกรรมฐาน

จิต ปัญญาก้าวเดินไปตามอสุภะอสุภัง เอ้า สมมุติว่าพิจารณาไปทางไหน ก็ก้าวเดินไปตามอสุภะในทางนั้น ของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ในร่างกายอันนี้ จะไปทางหนึ่งไปทางเนื้อ เอ้า ไปทางแข้งขาอวัยวะส่วนไหน ก็มีแต่อสุภะเต็มตัว เพราะฉะนั้นถึงว่าก้าวเดินเหยียบไปตรงนั้น ไปบนกองอสุภะอสุภังนั้น คำว่าเหยียบไปคือปัญญา จิตรู้ไปปัญญาสอดส่องไป สติควบคุมไปกับอาการนั้น ๆ นี้เรียกว่าเที่ยวกรรมฐานบนกองอสุภะ คือป่าช้าฝังศพของเราเอง ให้ดูอย่างนี้การพิจารณากรรมฐาน ถ้าเราอยากจะทำอย่างนี้ก็เที่ยวได้

นี่เปิดโล่งให้เห็นทุกสิ่งทุกอย่างในการพิจารณา เพื่อความสะดวกตามจริตนิสัยของแต่ละราย ที่จะก้าวเดินปัญญาด้วยวิถีใด เดินอย่างนี้ก็ได้ หรือจะพิจารณาเป็นบางส่วนแห่งร่างกาย เพื่อความถนัดชัดเจนกับส่วนนั้น อย่างนี้ก็ได้ไม่ผิด สำคัญที่ความถนัดใจนั้นละเป็นของสำคัญมาก

จากนั้นจะแยกไปอวัยวะใดส่วนใดก็เหมือนกันหมด ก็เป็นที่ลงใจได้ว่าแม้พิจารณาส่วนเดียวเท่านั้นก็พอแล้วในความรู้ทั้งหลาย กับอาการต่าง ๆ ของร่างกายนี้ ไม่มีอะไรผิดแปลกกันเลย ถ้าพูดถึงว่าอสุภะก็อสุภะหมดทั้งตัว นับแต่ชั้นหรือส่วนที่เรากำลังพิจารณาอยู่นี้ จนกระทั่งถึงอวัยวะทุกส่วนของร่างกายนี้ก็ใช่อสุภะทั้งหมด หากความสะอาดสวยงามที่ไหนไม่มีเลย มีแต่ความสกปรกโสมม เราอยู่ด้วยความสกปรก เป็นอยู่ด้วยความสกปรก ในตัวของเรานี้คือตัวอสุภะ

มีหนังที่พอดูได้บ้างหุ้มห่อเอาไว้ จะเรียกว่าพอปรากฏตานี้ก็ไม่ผิด พอเปิดอันนี้ออกไปแล้ว จะเยิ้มด้วยปุพฺพโพลิติน้ำเน่าน้ำหนองเต็มไปหมด ตั้งแต่เนื้อแต่เอ็นแต่กระดูกเข้าไปภายใน ลึกลงไปเท่าไรยิ่งเห็นได้อย่างชัดเจนภายในจิตใจของตัวเอง นี่จะไม่เรียกว่าเราอยู่ด้วยสิ่งเหล่านี้อย่างไร แล้วในขณะที่เดียวกันเราก็หลงสิ่งเหล่านี้ตลอดมาจนที่ปักก็กลับนับไม่ถ้วนได้เลย นี่การพิจารณาอสุภะอสุภังให้พิจารณาอย่างนี้

ที่นี้จะแยกเป็นเรื่อง **ทุกขํ** เป็น **อนิจจํ** **อนตตา** ก็แยกอยู่ในนี้ **ทุกขํ** เป็นยังงอวัยวะส่วนไหนเสริมเราให้มีความสุข นอกจากบีบหรือกดเราให้เป็นทุกข์ลำบาก กระเทือนถึงใจ ๆ อยู่ตลอดเวลา นอกจากเป็นทุกข์ในส่วนร่างกายนี้แล้ว ยังเป็นเครื่องซึมซาบเข้าไปสู่จิตใจ กระเทือนจิตใจของเราให้เป็นทุกข์อีก เรียกว่าเป็นทุกข์สองชั้นภายในตัวของเรา

อนิจจํ แปรหรือไม่แปร เราก็รู้อยู่ ทุกอาการของร่างกาย ทุกอาการของจิตที่แสดงออก มีแต่เรื่องกฎของ **อนิจจํ** เดินตามกฎ **อนิจจํ** อีกเหมือนกัน เช่นเดียวกับเราเดินกรรมฐานในร่างกายนี้เอง เพราะ **อนิจจํ** ก็เต็มอยู่ในส่วนเดียวกัน เดินไปด้วยกัน

ทุกขํ **อนตตา** ก็เหมือนกัน ทุกชั้นทุกส่วนในร่างกายของเรานี้ มีอะไรที่จะควรยึดควรถือเป็นเราเป็นของเราไม่มีตั้งแต่ไหนแต่ไรมา ตั้งแต่วันอุบัติขึ้นมาจนกระทั่งบัดนี้ก็ไม่ปรากฏว่าอันใดเป็น **อตตา** คือตัวตนของเราโดยแท้ จนกระทั่งวันตายมันก็เป็นของมันอยู่เช่นนี้ แต่กิเลสมันคือมันดำนมันจูดมันลากเราสมกับเรานี้ก็โง่มาก ถ้ากิเลสเสกสรรปั้นยอออกมาในเรื่องใดกิริยาอาการใดจะเชื่อทันที ๆ โดยไม่

รู้สึกตัวเลย แต่ถ้าเรื่องอรรถเรื่องธรรมแล้วก็ต้องได้ฝึกได้ปรือกัน หรือได้ทราบกัน ดัดกันอย่างหนัก ไม่เช่นนั้นก็ไปไม่ได้ นี่จะให้พากันจำเอาไว้การพิจารณาร่างกาย นี้คือทางด้านปัญญาเป็นเช่นนี้ ที่แรกพิจารณาอย่างนี้

ครั้นต่อไปจิตมีความซึมซาบด้วยอสุภะอสุภังประจักษ์ใจแล้วจะมีความเพลิน ในการพิจารณา เรื่องอสุภะก็เพลิน เรื่องความแปรสภาพก็จะเพลิน เรื่อง อนตตามองไปไหนก็มีแต่เราไปหลงเป็นบ้ากับเขาเฉย ๆ เขาไม่ได้มีอะไร เราหากไปหลงเสกสรรปั้นยอแล้วก็ยึดก็แบกก็หามเอาว่าเป็นเราเป็นของเรา นั่นเมื่อปัญญาหยั่งทราบเข้าไปเท่าไรแล้วก็จะละลายตัวเองไปโดยลำดับลำดับ แล้วยอมพระพุทธเจ้าไปโดยลำดับเช่นเดียวกัน นี่การพิจารณาทางด้านปัญญา นี่ท่านว่าสมถธรรม-วิปัสสนาธรรม

สมถะก็ในวงกรรมฐาน ๔๐ อันใดที่เหมาะสมกับจริตนิสัยของเรา ให้ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัตินำธรรมบทนั้นเข้ามากำกับใจ ไม่ว่าจะเดินจะเห็นจะอยู่ อิริยาบถใด ความรู้กับสตินี้กับคำบริกรรมให้ติดกันแนบสนิทอยู่ตลอดเวลา นั่นแลชื่อว่าความเพียรในทางสมถะให้ดำเนินอย่างนั้น จนกระทั่งจิตมีความสงบเย็น เมื่อเย็นครั้งนี้แล้ว สงบครั้งนี้แล้ว ครั้งต่อไปก็อย่าไปยึดมาเป็นอารมณ์ว่าครั้งที่แล้วมาเราทำอย่างนั้น ๆ แล้ว อยากรู้ให้เป็นอย่างนั้น ๆ อย่าตั้งความอยากไปสู่อดีต คืออดีตอารมณ์ จะเป็นการผิดจากหลักปัจจุบันที่เคยได้รับความสงบมาแล้ว สงบเพราะหลักปัจจุบันต่างหาก ได้แก่คำบริกรรมกับจิตติดแนบกันด้วยความมีสติควบคุมอยู่เท่านั้น นี่หลักเกณฑ์ของการภาวนาเพื่อความสงบใจ

การพิจารณาเมื่อถึงจิตมีความสงบได้พอประมาณแล้ว เมื่อหยุดจากการภาวนาเพื่อความสงบนั้นก็พิจารณาทางด้านปัญญา เป็นคนละวาระ ไม่ใช่วาระเดียวกัน เวลาพิจารณาทางด้านปัญญาก็ให้เป็นการพิจารณาทางด้านปัญญาจริง ๆ ไม่ต้องห่วงสมาธิ ในขณะที่เพื่อความสงบสมาธิเพื่อความสงบใจก็ไม่ต้องห่วงปัญญา ให้ทำงานคนละเวลาไม่ให้ก้าวก่ายกัน ไม่ใช่เป็นห่วง ห่วงหน้าห่วงหลัง ไม่ใช่ให้จิตเป็นสัญญาอารมณ์แล้วจะทำอะไรไม่ค่อยได้เหตุได้ผล ไม่เป็นขึ้นเป็นอัน สุดท้ายก็โลเลนี้การพิจารณา

นี่เราพูดถึงเรื่องพ่อแม่ครูอาจารย์ท่านพาดำเนินมา สมถธรรมก็ดังที่กล่าวมานี้ ท่านไม่แยกไม่แยะไปที่ไหน วางไว้เป็นกลาง ๆ โดยยกธรรม ๔๐ ห้องนี้ออกมาชี้แจงแสดงให้บรรดาผู้ฟังทั้งหลายได้ฟังทั่วถึงกัน แล้วแต่ท่านผู้ใดจะถูกกับจริตนิสัยในธรรมบทใด แล้วยึดนำไปปฏิบัติต่อจิตใจของตนด้วยธรรมบทนั้น ๆ ถ้าพูดถึง

เรื่องวิปัสสนาท่านก็ให้พิจารณาดังที่ว่ามานี้ พิจารณาอย่างนี้ ซึ่งเป็นความที่ถูกต้องดีงามราบรื่นไปโดยสม่ำเสมอ ไม่ผิด

ถ้าพูดถึงเรื่องพระวินัยท่านก็พาปฏิบัติดำเนิน ไม่มีคำว่าหลุดว่าตกหลุดไม่หลุดมือไปด้วยเจตนาอย่างนี้ไม่ปรากฏ ท่านเก็บเล็กผสมน้อยไปหมด พระวินัยก็คือพระโอวาทของพระพุทธเจ้า พระธรรมก็คือพระโอวาทเป็นทางเพื่อความพ้นทุกข์ โดยถ่ายเดียว เป็นสายทางเพื่อความแคล้วคลาดปลอดภัยหมด ไม่ใช่สายทางที่จะทำเราให้ลุ่มจมฉิบหายไปไหน เพราะการเคารพและปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัย เพราะฉะนั้นเราจึงอย่าตื่นไปไหน ก็เลสลุดลากไปไหนมันจะวิ่งจะรวดเร็วที่สุดเรื่องกิเลส เรื่องพระวินัยข้อใดต่อไปก็เห็นว่าไม่สำคัญ ๆ สุดท้ายไม่มีอะไรสำคัญเลย ธรรมก็ไม่สำคัญ วินัยก็ไม่สำคัญ จะสำคัญแต่ความเห็นความรู้ความต้องการของเรา อย่างเดียว นั่นแหละคือตัวกิเลสเข้าทำงานอย่างเต็มที่แล้ว คนนั้นหมดหวังไม่มีทางก้าวเดินได้เลย ทั้ง ๆ ที่สำคัญตนว่าวิเศษวิโสเลิศเลออะไรก็สำคัญไป เป็นเรื่องของกิเลส พาสำคัญทั้งนั้น สุดท้ายก็คว้าน้ำเหลว หาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้

เพราะฉะนั้นขอให้ท่านทั้งหลายได้ยึดหลักที่เคยดำเนิน และเคยได้แสดงให้เห็น ฟัง อันเป็นแนวทางของพ่อแม่ครูจารย์ดำเนินมา ซึ่งไม่มีทางผิดจากหลักธรรมหลักวินัย เป็นความกลมกลืนถูกต้องกันไปทั้งนั้น ไม่มีคำที่จะได้ตำหนิติเตียนท่านว่าพาดำเนินผิดอย่างใดเลย เท่าที่ได้สังเกตท่านตลอดมาจนกระทั่งวาระสุดท้ายที่ท่านจากไป จึงเป็นปฏิปทาที่นอนใจได้ไว้ใจได้ นอกจากเราไม่ไว้ใจเราเท่านั้นละ

เรายังไม่ไว้ใจเราตรงไหนจุดไหนข้อใด ให้เน้นหนักให้สนใจ ให้แก้ไขให้ตัดแปลง ให้ฝึกให้ทรمانตนในจุดนั้นเพื่อความแน่ใจตายใจไปโดยลำดับ นี่เป็นของสำคัญมาก หากไม่ทำอย่างนี้แล้วจะไม่ได้หลักได้เกณฑ์เลย จะไปศึกษาอบรมกับครูกับอาจารย์ใดก็ตาม ก็ร้อยก็พันองค์ก็สักแต่ว่าไป ไม่ได้หลักได้เกณฑ์ เพราะเราไม่ได้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ เราไม่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ในตัวของเรา เราไม่มีความเข้มงวดกวดขันในตัวของเราจึงไม่ได้เรื่องได้ราว ไปหาอาจารย์องค์นี้ก็เหลวไหล ไปหาอาจารย์องค์นั้นก็เหลวไหล เลยมีแต่ความเหลวไหลไปหมด ไปหาอาจารย์องค์ใดก็เหลวไหล เพราะตัวของเราเองเป็นตัวเหลวไหล ไปที่ไหนจะเป็นความศักดิ์สิทธิ์วิเศษได้หลักได้เกณฑ์เป็นไปไม่ได้ ถ้าเราเป็นผู้เหลวไหลแล้ว ต้องตั้งหลักตั้งเกณฑ์ไว้ที่ตัวของเรานี้เป็นของสำคัญมาก

เรื่องธรรมของพระพุทธเจ้านี้เป็นสิ่งที่ตายใจได้แล้ว ถ้าใครได้เกาะไม่ปล่อยวางแล้ว ผู้นั้นเป็นที่อบอุ่น อบอุ่นอยู่ภายในจิตใจของเรา รู้ในใจของเราอย่างชัดเจน

ยิ่งกว่าเรารู้สิ่งทั้งหลายที่เคยผ่านมาแล้ว ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ความชัดเจนในธรรมทั้งหลายด้วยภาคปฏิบัตินี้ชัดเจนมากกว่านั้น ชัดเจนจนเกิดความสดสังเวช เห็นประจักษ์ ใครไม่เห็นก็ตามท่านมอบไว้กับผู้ปฏิบัติที่เรียกว่า สนฺทิกฺขุโณ เป็นผู้เห็นเอง ก็เพราะผู้ใดเป็นผู้ปฏิบัตินั้นเองเป็นผู้จะเห็นเอง ผู้ไม่ปฏิบัติจะเห็นจะรู้ไม่ได้ อย่างที่ท่านพูดว่า ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ ก็เหมือนกันกับ สนฺทิกฺขุโณ นี้แลคือมอบให้ผู้ปฏิบัติเท่านั้นจะเป็นผู้รู้ผู้เห็นประจักษ์กับตัวของเราเอง

นี่ถ้าเรายึดทั้งหลักธรรมหลักวินัยไว้อย่างแน่นหนามั่นคง แล้วเราจะมีความอบอุ่น ถ้าพูดถึงเรื่องความอบอุ่นก็อบอุ่นภายในใจของเรา ถ้าว่าเย็นก็เย็นไม่มีอะไรเทียบได้แล้ว นี่คือความเป็นผู้ฝากเป็นฝากตายกับหลักธรรมหลักวินัย เป็นผู้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขอยู่ในปัจจุบันจิตปัจจุบันธรรม ซึ่งมีอยู่กับใจของเราดวงเดียวนี้ อยู่ที่ไหนก็เย็น

เราอย่าฟุ้งเพื่อเห่อเหิม เราเคยเป็นมาอย่างไร โลกนี้เคยเป็นมาอย่างไรบ้าง พิจารณาซี คำว่ามีมืดคำว่าสว่าง หรือมืดกับแจ่มนี้เป็นมาเท่าไร เรานับได้ใหม่ว่าก็กัปก็กัลป์ที่เคยมืดเคยแจ่มเคยสว่างมาอย่างนี้ ๆ เรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ และยังมีคำว่ามืดว่าสว่างไปนี้ไม่มีสิ้นสุดยุติลงได้ หากจุดที่หมายไม่ได้เลย ก็มีแต่มืดกับแจ่ม เราหวังเอาอะไรกับมืดกับแจ่มนี้ ตัวผู้มืดตัวธรรมชาตที่มีมืดหรือแจ่มเองนั้น เขาไม่มีความหมาย เขาไม่มีความรู้สึกตัวของเขาเลย ดินฟ้าอากาศก็เหมือนกัน เย็นร้อนอ่อนแข็งเขาไม่มีความรู้สึกตัวของเขาเลย ต้นไม้ภูเขาทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในโลกอันนี้ไม่เคยปรากฏว่าเขามีความรู้สึกในตัวของเขาเลย

แต่จิตของเราเป็นตัวรู้ แต่มันรู้ด้วยความจอมปลอม จึงไปรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นนั่น สิ่งนี้เป็นนี่ สิ่งนั้นสวยสิ่งนี้งาม สิ่งนั้นดีสิ่งนั้นไม่ดี อันนั้นร้อนอันนี้หนาว อันนั้นเย็นอันนี้มีดีอันนี้แจ่มว่ากันไป ว่าไม่หยุดไม่ถอย ว่าอยู่ในหัวใจของเราคนเดียว ทำงานอยู่คนเดียว โดยที่สิ่งเหล่านั้นไม่มารับทราบจากความรู้ฝีบ้าอันนี้เลย เอ้าฟังให้ตื่น ความรู้นี้มันเหมือนบ้าไม่เหมือนอะไรละ

เอ้า ปฏิบัติเข้าไปคำนี้จะกังวานในหัวใจของท่านทั้งหลาย เมื่อรู้เข้าไปซัดเข้าไป ๆ แล้วจะไม่มาตำหนิตัวเอง จะไปตำหนิติไหน โอ้โฮ บ้ามาตั้งแต่เมื่อไรจิตดวงนี้นะ สิ่งเหล่านี้เขาเป็นอย่างนั้น ๆ มาแล้วเราทำไมถึงมาหลงเอานักเอาหนา ตาก็มี หูก็มี ไม่ใช่คนตาบอด หูหนวก จึงต้องหลงต้องลืมนสิ่งเหล่านี้ นี่หูก็ดี ตาก็ดี แต่มันหลงอยู่ทั้งตาดีหูดี ทั้งจิตก็ไม่ใช้จิตคนเป็นบ้าแล้วมันก็ยังหลงได้ขนาดนี้จะให้ว่ายังไง ถ้าไม่เรียกว่าเลยบ้าไป นั้นมันเห็นโทษของเจ้าของด้วยการพิจารณาโดยนำธรรมะเข้า

ไปเป็นเครื่องสองทาง มีสติธรรม ปัญญาธรรมเป็นสำคัญในการดำเนิน จะต้องรู้ต้องเห็นอย่างที่ว่านี้ทั้งนั้น

แล้วจะไปตื่นตื่นอะไร เมื่อสิ่งใดเคยมีอยู่ยังงี้ก็มีอยู่อย่างนั้น สิ่งที่เคยเกิดยังงี้ดับยังงี้เขาก็เป็นของเขาอยู่อย่างนั้น ตามหลัก อนิจจัง ท่านก็พูดไว้แล้ว ท่านว่าทุกข์ บิพที่ไหน ร้อนเขาไม่ทราบว่าเขาร้อนแต่เรานี้เป็นผู้ร้อน เราเป็นผู้ทุกข์ หนาวเขาก็ไม่รู้ว่าเขาหนาว อากาศที่ว่าหนาว ๆ จนกระทั่งถึงน้ำกลายเป็นน้ำแข็งไป น้ำแข็งก็ไม่ทราบตัวเองว่าเย็นประการใด ผู้ที่ทราบก็คือผู้ที่สัมผัส ได้แก่ตัวของเราเองไปสัมผัสสักว่าเย็น ตัวของเราไปสัมผัสก็คือใจของเรานั้นแลเป็นผู้รับทราบ มีผู้หนึ่งเท่านั้นเป็นผู้ไปกำหนดนิยามว่าสิ่งนั้นดีสิ่งนี้ไม่ดี สิ่งนั้นเย็นสิ่งนี้ร้อน สิ่งนั้นแข็งสิ่งนี้อ่อน ทั่วโลกดินแดนมาสัมผัสสัมพันธ์กับผู้รู้นี้แห่งเดียว ซึ่งเปิดโรงงานไว้แล้วตั้งแต่วันเกิดมาจนกระทั่งวันตายก็ไม่มีวันปิดงาน ก็คือใจของเราทำงานนั่นเอง

โรงงานอื่น ๆ เขาเปิดได้ปิดได้ เปิดเวลาเท่านั้น ปิดเวลาเท่านั้น แต่โรงงานคือการทำงานของใจ ด้วยความคิดความปรุง ด้วยความสำคัญมั่นหมายนี้ ตั้งแต่วันเกิดมาจนกระทั่งวันตายไม่มีวันสงบงบเงียบให้ได้อยู่ผาสุกสบายด้วยคำว่าปิดโรงงาน ได้แก่ปิดกิริยาของใจให้อยู่ด้วยความสงบเย็นใจปกติ ไม่เคยมี แล้วสิ่งเหล่านี้มีได้สำหรับผู้ปฏิบัติธรรม จึงต้องได้นำเรื่องเข้ามาเทียบเคียงกัน ถ้ามีตั้งแต่เป็นบ่าอยู่ด้วยกันหมดทั้งโลกดินแดนนี้แล้ว ใครจะสอนใครได้ ฟังซิ บอดก็บอดด้วยกัน หนวกก็หนวกด้วยกัน ไม่มีผู้ตาดีหูดี ถ้าว่างี้ก็งี้ด้วยกันไม่มีผู้ฉลาดเลย อย่างนี้ใครจะมาสอนใครได้

นี่ผู้ฉลาดยังมี ผู้หูดีตาดียังมี ผู้มีความเฉลียวฉลาดแหลมคมครอบโลกธาตุยังมี จึงต้องได้นำโลกธาตุมาสอนพวกเรา ได้แก่พระพุทธเจ้าเป็นพระองค์แรก พระสงฆ์สาวกทั้งหลายเป็นลำดับลำดับมา ท่านเหล่านี้เป็นผู้ได้สัมผัสสัมพันธ์สิ่งเหล่านี้ รู้แล้วเห็นแล้ว สุดท้ายก็กลายเป็นหินลับปัญญาของท่านให้คมกล้าขึ้นโดยลำดับ เพราะความสัมพันธ์สัมพันธ์กับสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ จนกลายเป็นความบริสุทธิ์ขึ้นมา ทำไมท่านจะไม่เห็นไม่รู้ไม่รู้อย่างชัดเจน แล้วทำไมท่านจะนำมาสอนพวกเรางี้ ๆ นี้ไม่ได้ละ

ถ้าหากว่าเป็นอย่างพวกเรานี้จะเอาอะไรไปสอนกัน แต่เราเองก็ยังไม่รู้ที่จะแก้ไขยังงี้ และไม่รู้ว่่าสิ่งเหล่านี้เป็นพิษ ถ้ารู้ว่่าสิ่งเหล่านี้เป็นพิษจะติดพันไปอะไรนิกหนา ตาเห็นรูปก็ติดพันแล้ว รูปอะไรก็ไม่เคยได้คิดได้พิจารณาติดพันแล้ว ๆ เสียงก็ติดพันแล้ว ไม่ว่าเสียงดีเสียงชั่วติดพันนั้น ๆ รูปดีรูปชั่วติดพันนั้น เรื่อย่าเข้าใจว่่าจะ

ไปติดตั้งแต่รูปดีรูปชั่วไม่ติดเลย รูปดีก็อยากดู รูปไม่ดี-ลงคนง่อยเปลี้ยเสียแข้งเสียขาเดินผ่านมานี้ ตาจ้องเข้าไปยิ่งกว่าตาแมว ฟังซิ มันอยากดูทำไมของอย่างนั้น แน่ะ มันก็ติดถึงเรียกว่าอยากดู หูก็อยากฟัง เสียงดูเสียงต่ำเสียงแข่งเสียงอะไรก็อยากฟัง เสียงขับลำทำเพลงก็อยากฟัง เสียงอะไรก็อยากฟัง ทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อเข้ามาสัมผัสสัมผัสกับตัวหลงคือใจ ซึ่งทางเดินของมันออกทางตา หู จมูก ลิ้น กาย แล้วอยากไปหมด ไม่มีความอึดพอเลย ก็คือใจดวงใจ ๆ นี้เอง มันหิวโหย บรรจุความหิวไว้เต็มเอี้ยดในหัวใจ หาช่องออกไม่ได้เลย มีแต่อัดเข้าแน่นเข้า ๆ

ถ้าไม่ได้ธรรมเข้าไปเปิด ธรรมเข้าไประเบิดให้มันแตกกระจายกระจายออกไปแล้ว ความอยากอันนี้ก็กัปก็กลับก็ต้องเป็นอย่างนี้อยู่ตลอดไป จึงเรียกว่า วัฏฏะ ๆ หมุนอยู่อย่างนี้ตลอด เพราะกิเลสนั่นเองพาจิตให้เป็นวัฏฏะไม่ใช่อะไรนะ เราอย่าเข้าใจว่าดินฟ้าอากาศดังที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นวัฏฏะ ไม่ได้เป็น เขาเป็นเขาตามหลักธรรมชาติของเขา เราหากไปสัมผัสสัมพันธ์ด้วยจิตของเราแล้วก็หลงสิ่งนั้นหลงสิ่งนี้แล้ววันทุกข์เข้ามาหาตนเอง ตื่นลมตื่นอารมณ์ของตัวเอง ตื่นเงาของตัวเอง อากาศของจิตที่ออกไปก็เหมือนกับเงา ก็ตื่นเงาตัวเอง ๒ ชั้น ๓ ชั้น ตื่นเงาในสภาวะธรรมทั้งหลายที่จิตไปสัมผัสนั้นแล้วยังไม่แล้ว มาตื่นสัญญาอารมณ์ของตัวเองนี้อีก ตื่นไปตื่นมาอยู่อย่างนี้ตลอดเวลาตั้งแต่เมื่อไรเคยอึดเคยพอไหม

นี่ละเรื่องโลกเป็นเช่นนี้ ถ้าพิจารณาด้วยทางปัญญาแล้วทำไมจะไม่รู้เรื่องของเขา เมื่อรู้ตามหลักความจริงแล้วก็ต้องปล่อยเข้ามา ๆ ดังที่เคยอธิบายให้ฟังแล้วไม่รู้ก็ครั้งก็หน นี่ปัญญา สิ่งเหล่านั้นเลยกลายเป็นหินลับปัญญาได้โดยลำดับลำดับเข้ามา ๆ หมุนเข้ามา มีความคล่องแคล่วแกว่งล้าเฉลียวฉลาดแหลมคมเข้ามาโดยลำดับ ตั้งแต่ชั้นหยาบถึงชั้นละเอียด ละเอียดสุด นั่นฟังซิ เมื่อเต็มที่แล้วปล่อยได้หมดโดยประการทั้งปวง ซึ่งตั้งแต่เกิดมาเราก็ไม่เคยได้ปล่อยและไม่ว่ากัปก็กลับได้จิตดวงนี้ท่องเที่ยวมาก็กัปก็กลับไม่เคยได้ปล่อย เพราะยังไม่รู้ ต้องแบกต้องหาม เมื่อรู้แล้วใครจะทนแบกไว้ได้ละ ก็รู้ว่าไฟว่าไฟ รู้ว่าสรพิษแล้วถอดไว้ทำไมถ้าไม่อยากตาย ก็ต้องสลัดปัดทิ้งทันที นี่ละท่านเรียกว่ายาพิษ เราไม่รู้แล้วก็เพลิน เมื่อรู้แล้วก็ต้องเป็นอย่างนั้น นี่คือเรื่องของปัญญาที่กล่าวให้ฟังนี้ ที่อธิบายให้ฟังนี่คือเรื่องของปัญญา

ตั้งแต่เริ่มแรกก็ขึ้นนี่ก่อน ขึ้นในเรื่องอสุภะอสุภัง เอร่าร่างกายเจ้าของเป็นที่ตั้ง เหมือนว่าเป็นเชื้อไฟ จ่อไฟคือสติปัญญาเข้าตรงนี้ก่อนแล้วก็จะค่อยกระจายออกไป ๆ กระจายออกไปทั่วโลกดินแดน เห็นไม่เห็นก็ตามเถอะ เรื่องความจริงนี้มี

กระเทียมกันไปหมดทั่วดินแดนนั่นเอง ทำไมจิตซึ่งเป็นนักรู้ทำไมจะไม่รู้ สิ่งที่หลงไม่เคยเห็นก็ยังไม่หลงได้ เมื่อพิจารณาทางด้านปัญญา ไม่เคยเห็นก็ตามมันก็ทราบได้ตามหลักความจริงแล้วถอยตัวเข้ามา ๆ นี่เรื่องของปัญญา

เมื่อสรุปความลงแล้วที่กล่าวมาเหล่านี้เราตื่นอะไรฟังซิ สิ่งเหล่านั้นเขาไม่มีอะไรแต่เราไปตื่นเขาไปติดเขา เราไม่อายุเราบั้งเหอ เราเป็นนักปฏิบัติเป็นลูกศิษย์ ตถาคตทำไมถึงโง่เง่าเท่าตุ่นเอานักหนา เห็นอะไรติดนั่นพันอยู่ตลอดเวลาไม่มีวันลืมหูลืมตาเลย มีแต่วันหลับตาเดิน หลับตานอน หลับตาก้าวไปก้าวมา หลับตานั่ง หลับตาดตลอดเวลา หากความลืมหูลืมตาด้วยสติปัญญาบ้างไม่มีเลย สมแล้วเหอ สมเหตุสมผลแล้วหรือกับคำว่าลูกศิษย์ตถาคต และสมเหตุสมผลแล้วหรือที่เราเป็นนักปฏิบัติปฏิบัติยังงี้ ปัจจุบันนี้ปฏิบัติยังงี้ ดูเจ้าของดูหัวใจเจ้าของซิ มันปฏิบัติยังงี้ถึงไม่รู้ไม่เห็นสิ่งซึ่งเป็นความจริงทั้งหลาย มีอยู่ตลอดเวลา ทั้งภายนอกภายในมีอยู่ตลอดเวลา

ความรู้อันนี้ก็รู้ตลอดเวลา ทำไมไม่รู้ในจุดที่ควรจะรู้ ในจุดที่ควรจะละบ้าง ถ้าจิตมีปัญหาต้องรู้ต้องละได้ ใ้มนั้นก็รู้ไปแบบกิเลสลากไป ๆ รู้อะไรก็รู้เป็นเรื่องของกิเลสไปหมด ใ้กิเลสพารู้ ใ้กิเลสพาหลง ใ้กิเลสพารักพาชัง ใ้กิเลสพาติดพาพันไปเสียหมดก็ไม่มีเวลาปล่อยตัวได้ละซิ ถ้าไม่มีปัญญาเข้าแทรกเลยแล้วหาทางออกไม่ได้นะ วัฏฏะ ๆ จะหมุนอยู่อย่างนี้ตลอดไป

มีใครที่จะพูดให้แม่นยำยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า เอกนามก็ หนึ่งไม่มีสองคืออะไร ก็คือพระพุทธเจ้านั่นเอง ถ้าว่ากิเลสก็ไม่มีใครเป็นคู่แข่ง ตรัสพระวาจาออกมาคำใดก็เป็นสวากขาตธรรม คือตรัสไว้ชอบทั้งนั้น ถูกต้องแม่นยำไม่มีอะไรคลาดเคลื่อนจากหลักความจริงนั้นเลย แน่ะฟังซิ เป็นยังไงฉลาดขนาดไหนพระพุทธเจ้า แล้วพวกเราทำไมถึงโง่เง่าเท่าตุ่นเอานักหนา ไม่มีทางคิดทางอ่านบ้างเลย วันหนึ่งคืนหนึ่งอยู่ไปกินไปนอนไปไม่มีเวลาลืมหูลืมตาเลยทำยังงี้ พิจารณาซิ เราตื่นหาอะไร มีอะไรที่พอจะให้ได้ดีได้ดี ได้ความวิเศษวิโสเลิศเลอจากสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ ก็ติดมาเท่าไรแล้วเลิศเลอไหม คนติดเลิศเลอไหม คำว่า สุตต ๆ แปลว่าผู้ติดผู้ซ้องนั่นเอง เลิศเลอไหม ผู้พ้นแล้วจากความติดข้องต่างหากเป็นผู้เลิศเลอตั้งพระพุทธเจ้า

สิ่งเหล่านี้เป็นหินลับปัญญาทั้งนั้น เมื่อถึงขั้นที่จะพิจารณาให้เป็นปัญญาแล้วเป็นได้หมดเลย หากเป็นเองโดยหลักธรรมชาติ ดังที่เคยพูดแล้วที่แรกก็ต้องพาก้าวเดินเสียก่อน ฎไปก่อน บังคับบัญชาไปก่อน เพราะปัญญายังไม่เห็นผลของตัวเอง ยังไม่เห็นผลก็ยังไม่สนใจ เมื่อได้เห็นผลปรากฏขึ้นไปโดยลำดับแล้วความสนใจมีมา

เอง ความขยันหมั่นเพียร ความอุตสาหะพยายามไม่ต้องบอกหมุนตัว ๆ ๆ ไปเลย แล้วสิ่งเหล่านี้จะเป็นหินลับปัญญาได้ทั้งนั้นทีเดียว นี่ละการปฏิบัติธรรม

ธรรมะสด ๆ ร้อน ๆ ให้ความรู้ให้เห็นอยู่ตลอดเวลา และรู้ที่อยู่ตลอดเวลาเสียด้วย ในสิ่งที่กล่าวมาเหล่านี้ หายไปไหนพอที่จะพิจารณาไม่ทัน คว่าไม่ถูก รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส สภาวะธรรมทั้งหลายรอบอยู่ในตัวของเราตั้งแต่สกลกายนี้ออกไป ที่จะให้จิตเป็นผู้สัมผัสสัมพันธ์และจิตเป็นผู้รับทราบทั้งนั้น จนกระทั่งทั่วโลกดินแดน รู้ที่อยู่ตลอดเวลา มีอยู่ตลอดเวลา ทำไมจะพิจารณากันไม่ได้ ถ้าไม่ใช่ใจนี้มันครีเอ เสียเหลือเกิน มันล้าสมัยเสียเหลือเกิน มันมีดมันบอดเสียเหลือเกิน ให้อกเลสปิดหู ปิดตาไว้เสียจนกระทั่งหาทางแยบออกไม่ได้เลยจะเป็นยังไง ถ้าอย่างนั้นแล้วก็ไม่มีความหวังนะ

พระพุทธเจ้าสอนไว้หมดแล้ว สิ่งเหล่านี้มีอยู่กับเราทำไมพิจารณาไม่เห็น นี่นะสำคัญ มันเป็นอย่างไง จิตของเรามันอยู่อย่างไงทุกวัน ๆ นี่มันน่าจะได้เห็น สิ่งที่ทำให้เพลิดให้เพลินให้ลึ้มเนื้อลึ้มตัวอยู่ตลอดเวลา ก็คือสิ่งที่เคยทำให้เพลิดให้เพลินให้ลึ้มเนื้อลึ้มตัวมาแล้วทั้งนั้นนี่นะ ไม่ใช่เป็นของใหม่ เป็นของเก่ามาแล้วทั้งนั้น มาปัจจุบันนี้มันก็ติดก็เพลินอยู่ตลอดเวลาข่มง่าม ๆ อยู่อย่างนั้น เพราะสิ่งเหล่านี้มันชักมันจูง มันลากมันเข็นไปหาที่เป็นพินเป็นไฟ เราก็รื้อนอยู่ตลอดเวลา ไม่มีเวลาที่จิตจะมีช่องทางให้สติปัญญาพาก้าวเดิน เบิกสิ่งเหล่านี้ออกไปให้กว้างขวางเห็นหลักความจริง เข้าเป็นลำดับลำดับ จจนกระทั่งถึงเอาให้พังลงไปหมดทุกสิ่งทุกอย่างภายในหัวใจของเรา อะไรเกี่ยวข้องก็ตามพังลงหมด ๆ ด้วยปัญญา นั่นมันไม่เห็นมีนี่ นี่ชิมันนำทุเรศเอาเหลือเกินผู้ปฏิบัติ

เป็นอย่างไงเรื่องศาสนาธุเอาชิ ทุกวันนี้ศาสนาเจริญหรือศาสนาเสื่อม ดูตั้งแต่ข้างนอกเข้ามาข้างใน ดูการจัดกระจายออกไปหมดทั่วโลกดินแดน เป็นอย่างไงในวงชาวพุทธของเราพิจารณาชิ มันนำทุเรศเอามากมายนะ ดิ้นกัน แม้แต่พระแต่เณรเราก็ไม่พ้นที่จะเป็นอย่างนั้นได้ ไม่ว่าท่านว่าเราเป็นเหมือนกันจะว่ายังไง แต่ความจริงมีก็ต้องนำมาพูด ไม่ได้พูดตำหนิตีเตียนผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ แต่พูดตามหลักความจริงว่ามันเป็นอย่างนั้น แล้วเราจะแก้ไขตัวของเราได้ยังไงพิจารณาชิ ไม่แก้แล้วไปไม่ได้นะ

ยังมีดมืดปิดตาเข้ามา สิ่งที่จะเป็นพินเป็นไฟ มันคือมันคลานมันเหมือนไฟลามทุ่ง ไม่เพียงคือเพียงคลานนะ เพราะเราเปิดช่องเปิดทางให้มัน มันก็เหมือนไฟลามทุ่ง ลามเข้ามาไหม้หัวใจของเราจะไปไหม้ที่ไหน น้ำดับไฟไม่มี สติปัญญาความ

พวกความเพียรไม่มี เอาอะไรดับกันกับไฟระคะตันทา ความโลภ ความโกรธ ความหลง ซึ่งเป็นเรื่องของไฟของไฟทั้งนั้น มันเผาอยู่ที่หัวใจไม่ไปเผาที่ไหนแหละ ถ้าไม่มีธรรมเป็นเครื่องแก้ไขตัดแปลงกันแล้ว ยังไงก็ไม่พ้นความเป็นอยู่อย่างนี้และยิ่งกว่านี้แหละ นี่ละศาสนาเสื่อมดูเอา ดูที่หัวใจเรา

พยายามซิ ทำจิตให้มีความสงบ หยุดพักเครื่องบ้างชั่วขณะก็พักไม่ได้ เครื่องอันนี้มันติดมันดินมันหมุ่นเป็นวิญญะ ๆ คือความหมุ่นอยู่ตลอดเวลาภายในหัวใจของเราใช้เวลาสงบไม่ได้ ถ้าจิตสงบบ้าง นั่นละพักเครื่อง ผ่อนเครื่อง อย่างน้อย ผ่อนเครื่องลงไปไม่ให้หมุ่นแรง ให้หมุ่นเบา ๆ เหมือนอย่างพัดลม หมุ่นพอเบา ๆ จากนั้นก็สงบแน่วลงไปหยุดก็กั้น นั่นมีได้ในวงปฏิบัติของพุทธศาสนานี้ไม่สงสัย แต่ไม่มีผู้ที่จะทำให้เป็นอย่างนี้นั่นซิ มันจึงไม่เห็นความสุขในการดับเครื่องในการผ่อนเครื่อง คือหัวใจเรามันทำงาน ให้มันพักเครื่องบ้างซิ จะได้เห็นคุณค่าของการพักเครื่องเป็นยังไง คือความสงบ ท่านเรียกว่าสมณะความสงบใจ

เมื่อใจได้สงบ ได้พักเครื่อง ทำเครื่องให้เบาลง ผ่อนเครื่องให้เบาลงและถึงพักเครื่องแล้วผลเป็นยังไงนั้น เย็นสบายที่สุด เพราะฉะนั้นท่านผู้มีจิตเป็นสมาธิแล้วจึงติดสมาธิตั้งที่กล่าวมาแล้วนั้นแล เพราะสบายพอเข้าสู่จุดนั้นแล้วแน่วเลย จิตไม่ทำงานอะไรทั้งนั้นรู้โดยเฉพา เป็นความรู้ที่ละเอียดแนบแน่นที่สุดก็คืออัปนาสมาธิ ชื่อว่าอัปนาสมาธิ เอ้า เข้าเมื่อไรได้ ให้เห็นประจักษ์เจ้าของซึ่งถึงพูดได้ เราเรียนก็เรียนมา เรียนมาด้วยความจำ ความจำจะให้เห็นชัดเจนเหมือนความจริงเห็นได้ยังไง ไม่เห็น เพราะฉะนั้นท่านถึงบอกว่าปริยัติเรียนแล้วให้ปฏิบัติ นั่น ปฏิบัติคือการก้าวเดินก็ต้องเห็นความจริง

ที่นี้จิตสงบลงไปแล้วเป็นยังไง แน่วอยู่นั้นไม่ทำการทำงาน ตา หู จมูก ลิ้น กาย ไม่ทำงาน คือทางเดินของจิต กิริยาของจิตไม่ออก อันนั้นก็สะดวกสบายอีกแบบหนึ่ง จิตก็แน่วตัวเอง สงบแน่ว นอกจากความสงบแล้วยังเป็นความสุขความสบายรื่นเริงบันเทิงอยู่ในนั้น ถ้าจะว่ารื่นเริงบันเทิง แต่บันเทิงในธรรมทั้งหลาย ในความสงบไม่ใช่บันเทิงในความติดดิน บันเทิงมีความสุขความสบายในความสงบ นั่นเรียกว่าจิตพักเครื่อง

ที่นี้ออกจากการพักเครื่องแล้วทำงาน ที่นี้ทำงานก็ทำงานทางด้านปัญญาไปเสีย ไม่ใช่กิเลสมันมาคว้าเอาไปทำงานเสียทั้งวันทั้งคืน จนกระทั่งนอนหลับไปก็ละเมอเพราะเครื่องดับไม่เป็น ติดขึ้นแล้วดับไม่เป็นก็คือพวกเรา ๆ ท่าน ๆ นี้เอง พอตื่นนอนไม่ทราบมันคิดตั้งแต่เมื่อไรแล้ว เราไม่รู้ว่ามันคิดขณะไหน พอตื่นนอน

ขึ้นมามันคิดอยู่แล้ว นี่ละมันเปิดเครื่องจนกระทั่งหลับ ถ้าไม่ได้หลับแล้วตายนะ มนุษย์เรา ไม่มีเวลาพักเครื่องได้เลยละ ชั้นนี้พักไม่ได้-ตาย

อันนี้ยังมีที่อยู่บ้าง พอมีเครื่องร้องเอาไว้ได้แก่การหลับ พอได้พักเครื่องบ้าง เพราะพักทางสมาธิไม่เป็น พักทางสมาธิไม่ได้และไม่รู้เรื่องสมาธิเป็นยังไงด้วย แม่ แต่ผู้รู้เรื่องของสมาธิด้วยการเรียนมาจำมาก็ยังทำไม่ได้ทำไม่เป็นจะว่ายังไง ทำให้เป็นบ้างติดตามพระพุทธเจ้าทรงสอน ถ้าดำเนินตามหลักพระพุทธเจ้าแล้วจะไปไหน

ปริยัติ เอ้า เรียนมา เรียนรู้วิธีการแล้วเอาทำลงไป ทำไมจะสงบไม่ได้ จิตนี้มันเห็นอำนาจของธรรมได้หรือ บังคับลงไปด้วยสติให้อยู่ก็สงบได้ เมื่อสงบแล้วเห็นผล เห็นผลแล้วพอใจที่จะต้องทำให้มากยิ่งขึ้นเข้าไป แล้วก็แนวแน่ลงไปเรื่อย ๆ นี่ละที่นี้จนกลายเป็นจิตพักเครื่อง เอ้า พอถอนออกจากพักเครื่องแล้วเปิดเครื่อง เอ้า พอถอนออกจากพักเครื่องแล้วเปิดเครื่อง เปิดทางด้านปัญญา เปิดเครื่องก็คือทำงานทางด้านปัญญา เอ้า พิจารณาลงไปให้เห็นละเอียดลอลงไป ๆ

ถึงเวลาที่จะพักเครื่อง เครื่องมันร้อน เอ้า พักเข้าสู่สมาธิคือความสงบเสีย พอเครื่องเย็นแล้วได้พักเครื่องแล้ว ออกทางด้านปัญญา นี่คือปฏิบัติที่ราบรื่นท่านเรียกว่า อบรมปฏิบัติไม่ผิด คืออย่างนี้ในทางภาคจิตใจ ทางภาคจิตตภาวนาพิจารณาอย่างนั้น คือการก้าวเดินออกด้วยปัญญาแล้วเข้าสู่ความสงบเป็นครั้งเป็นคราว พักไปทำไปเรื่อย แล้วก็พัก ทำไปเรื่อยพัก นี่ท่านมีในปริยัติของท่านบอกไว้แล้ว แต่เราไม่รู้เพราะเราไม่ทำ เมื่อไม่ทำก็ไม่รู้

ธรรมทั้งหลายเหล่านี้ท่านแสดงมาแล้ว จากความรู้ความเห็นของจอมปราชญ์ทั้งนั้น แต่เราอ่านไปแล้วเป็นกิเลสไปหมด เพราะไม่สนใจ ความไม่สนใจไม่เป็นกิเลสจะเป็นอะไร มันไม่ถึงใจ ไม่สนใจ จนต่อเมื่อเราได้ปฏิบัติแล้วเวลามันปรากฏขึ้นมาก็รู้ที่นี้ อ้อ ๆ แหะนั่น เมื่อปฏิบัติลงไปแล้วมันรู้ รู้แล้วก็ยอมรับ ๆ จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้น ก็ไม่พ้นเกี่ยวกับเรื่องการเปิดเครื่องดับเครื่องนี้เลย พักเครื่องเนาะ คือสมถธรรมเป็นคู่เคียงกันไป เวลาปัญญาก้าวเดินนั้นคือปัญญาทำงาน นั่นละเรียกว่าทำงาน เมื่อทำงานมากก็เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เหมือนกันกับธาตุชั้นนี้ของเราเหมือนกัน แล้วเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจของเราสู่ความสงบ พอมีกำลังแล้วออกก้าวเดินเรื่อย ๆ จนกระทั่งทะลุปรุโปร่งไปหมด

แล้วเป็นยังไงโลกอันนี้เขามาอะไรกับเราไหม จิตฟาดเสียจนทะลุปรุโปร่งไปเสียหมดโดยประการทั้งปวง แล้วสิ่งเหล่านี้มามีเชื้อโยกับเราไหมนอกจากเราเชื้อโยกับเขา เราจะเป็นบ้าไปกับเขา ที่นี้พอเราหายบ้าแล้วเขาเป็นยังไง เขาเป็น

ยังงใจเขาก็เป็นของเขายู้อย่างนั้น นั่นซิมันจึงได้เห็นเรื่องความผิดถูกชั่วดีของตัวเอง มีอยู่กับใจดวงเดียวนี้ทั้งนั้น มีนี่เท่านั้น ๆ ไม่ได้ไปที่อื่น เพราะตัวนี้เป็นตัวรู้ มันรู้ไปหมด หลงไปหมด รู้ไปตรงไหนหลงไปตรงนั้นไม่ใช่รัฐธรรมนูญ มันรู้ด้วยสิ่งที่พาให้หลงมันถึงต้องหลงไปหมด ถ้ารู้ด้วยสิ่งที่พารู้แล้วไม่หลง พระพุทธเจ้าหลงที่ไหน พระสาวกอรหัตตอรหันต์ทำยังไงให้หลงก็ไม่หลงเมื่อถึงขั้นรู้แล้ว เป็นเช่นเดียวกับกิเลสเมื่อยังมีอยู่ในหัวใจแล้ว ทำยังไงให้รู้ก็ไม่รู้ เมื่อปิดอกเสียจากหัวใจเสียจนหมดไม่มีอะไรเหลือแล้ว มีแต่ธรรมล้วน ๆ แล้วให้หลงก็ไม่หลง มันก็ตรงกันข้ามนั่นเอง เอ้า ให้พากันพิจารณาปฏิบัติทั้งหลาย

นี่ศาสนาจะมีแต่ชื่อแต่นาม มีแต่ตำรับตำรา เลยจะไม่มีอะไรเป็นความศักดิ์สิทธิ์วิเศษในวงศาสนาในวงของชาวพุทธเรา ในวงผู้ปฏิบัติจะทำยังไง เอาอะไรโชว์โลกไม่ได้ เขาทำงานอะไรเขาก็มีผลออกมาโชว์กัน แม้แต่แม่ค้าไปขายของเขาก็ยังมีกำไรเอามาโชว์กัน วันนี้ได้เท่าไร แนะ ไปทำงานอะไรเขาก็มีผลมาโชว์กัน เราเป็นผู้นับถือพุทธศาสนาเอาอะไรมาโชว์ไม่เห็นปรากฏเลย ดีไม่ดีตำหนักศาสนาเสียด้วยว่า ศาสนานี้หมดแล้วมรรคผลนิพพานไม่มี ไม่เห็นมีอะไรจำเป็น คีล ๕ ก็ไม่จำเป็น คีล ๘ ก็ไม่จำเป็น คีล ๒๒๗ ไม่จำเป็น สมานิกาวนาไม่จำเป็น ภาคปฏิบัติโดยประการทั้งปวงไม่จำเป็น ก็มีตั้งแต่เรียนเอาแต่ชื่อเหมือนนกขุนทองเอามา ได้แล้วก็มาคุยไม้กันเท่านั้น มีแต่ลมปากนั่นแหละจำเป็น ก็มีเท่านั้นแหละจำเป็น

กิเลสพาให้อวดมันก็จำเป็นละซิ ถ้ากิเลสเข้าแทรกที่ตรงไหนต้องจำเป็นเรียนมาเพียงจำได้เฉย ๆ ก็ถือว่าเป็นของจำเป็น ว่าได้รู้หลักนักปราชญ์ไปเสียแล้ว ทั้ง ๆ ที่กิเลสไม่ลอกเลยนี้ ดูเอาตัวนี้แหละตัวผู้เรียนนี้ใครเรียน ผมก็เคยเรียนมาแล้วนี่จะว่ายังไง ไม่ใช่ผมดูถูกเหยียดหยามท่านผู้เรียนทั้งหลายนะ เราพูดตามหลักความจริง มันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ไม่ว่าท่านว่าเราต้องเป็นด้วยกัน นอกจากไม่พูดเฉย ๆ นี่เรานำออกมาพูดอย่างเปิดเผยให้รู้ตามหลักความจริง กิเลสเปิดเผยมันไม่ได้หรอก ตั้งแต่มันเหยียบหัวเรายังเหยียบได้ เราเปิดเรื่องของกิเลสออกมาเพื่อคลี่คลายหรือเพื่อทำลายมันทำไมจะเปิดไม่ได้ นั่น เอามาให้เห็นอย่างนั้นซิผู้ปฏิบัติ

นี่ศาสนาจะมีแต่ชื่อเฉย ๆ นะ ไม่มีอะไรออกโชว์จะทำยังไง แล้วผู้ปฏิบัตินี้เป็นของสำคัญมาก ผู้ที่จะนำผลของศาสนาออกโชว์ได้ ตั้งแต่สมาธิขึ้นไปละ เอ้าสมาธิขั้นใด ใครจะถาม-ถามมาว่างั้นเลย นั่นจึงเรียกว่าออกโชว์ได้แล้ว มันประจักษ์เหมือนของอยู่ในร้าน เอ้า เปิดออกไปดู อยากได้อะไรดูเอา เอ้า เข้ามา สินค้าเหล่านี้มีอะไรบ้าง ต้องการอะไรให้เลือกเอาเลย นั่นคำว่าสมาธิไม่ว่าสมาธิขั้นใดพร้อมหมด

ในห้างร้านอันนี้ เอ้า กล่าวถึงเรื่องปัญญา เปิดออกมาให้เห็นหมด ไม่ว่าปัญญาอย่าง
 หยาบ อย่างกลาง หรืออย่างต่ำ อย่างกลาง อย่างละเอียด ละเอียดสุด มีอยู่ในห้าง
 ร้านนี้ คือพุทธะ ได้แก่จิตตัวรู้ ๆ นี้ที่เกิดขึ้นมาจากภาคปฏิบัตินี้เต็มไปหมด

เอ้า วิมุตติหลุดพ้นหาที่ไหน หาในคัมภีร์ก็เห็นแต่ชื่อของวิมุตติหลุดพ้น หา
 ในไบเบิลหาในตำรับตำราก็มีแต่ชื่อของตำรับตำราที่มีอยู่ในตำรับตำรา ไม่ใช่ตัวองค์
 มรรคผลนิพพาน ไม่ใช่สมาธิไม่ใช่ปัญญา หาในหัวใจของผู้ปฏิบัติชี้ เมื่อผู้ปฏิบัติได้
 เจอเข้าตรงนี้แล้วจะไปหาที่ไหนอีกที่นี้ นั่นแหละไขว้ได้แล้ว ไม่ไขว้กับใครก็ไขว้อยู่กับ
 เจ้าของ สุนทรียะกิจ ปัจจัตต เวทิตพโพ วิญญูทิ ประกาศกังวานอยู่ในหัวใจตลอด
 เวลา อกาลโก ฟังซิ ธรรมเป็น อกาลโก ความบริสุทธิ์ก็เป็น อกาลโก มันก็เห็นได้ชัด
 ชี้ นี้ละศาสนาของพระพุทธเจ้า ขอให้ปฏิบัติไปเถอะ ไขว้ได้ในหัวใจเจ้าของจะไม่ไขว้
 กับใครก็ตาม ไม่มีคำว่าจะเนาจะเพจะล้าสมัยไม่มี เอี่ยมอยู่ตลอดเวลาด้วย อกาล
 โก

เอาละพอ

พูดท้ายเทศน์

วงกรรมฐานเราที่วิตกมากที่สุดก็คือเรื่องเทวทัต โทรทัศน์ วิดีโอ นี้ผมวิตก
 มากจริง ๆ นะ จะไม่ผิดนะถ้าลงอันนี้ได้เข้าวัดแล้วยังไงก็หมดในวงกรรมฐานนี้ อย่า
 ไปถามถึงเลยเรื่องอรรถเรื่องธรรมเรื่องภาวณา ขนาดนั้นแหละ อันนี้เป็นข้อคิดโดย
 ตรงเลยไม่มีคำว่าอ้อม ตรงเลย ถ้าใครต่อต้านขนาดนั้นแล้วก็หมดละนะพระเรา แม้
 แต่ชาวโลกเขาที่มีสมบัติผู้ดีในอรรถในธรรมทั้งหลาย เขาก็ไม่สนใจกับเรื่องเหล่านี้
 เขายังปิดเขายังไม่ทำ ไอ้เราเป็นพระเสียเองนี่ลงไปทำขนาดนั้นเรียกว่าหยาบมากที่สุด
 เลย เหมือนกับว่าตัดหัวเจ้าของทั้งเป็นนั่นแหละ

เราอยากพูดอย่างนั้น เพราะอันนี้ไม่ใช่สิ่งพอที่จะให้สงสัยนี่นะ โห ทุเรศนะ
 เป็นที่ไหนก็เป็นมาแล้ว เราก็เห็นมาแล้วนี้ ในวงปัจจุบันในที่ทั่ว ๆ ไปเราเห็นอยู่แล้ว
 นี้ แล้วยิ่งมาในวงกรรมฐานจะเป็นอย่างนั้นด้วยแล้วหมดว้างนั่นเลยนะ ไม่มีเหลือ
 แหละ เช่นอย่างสมมุติว่าเทศน์นี้ก็หมดเหมือนกันนะ ผมพูดจริง ๆ ผู้จะเทศน์อบรม
 สั่งสอนนี้หมดกำลังใจไปทันที ขาดสะบั้นไม่เหลืออยู่แหละ ถ้ายังไม่สั่งอย่างผมด้วย
 แล้ว ผมพูดตรง ๆ ว่าหมด อย่ามาอยู่นะ เท่านั้นละ สอนก็สอนพอแล้ว

ใครจะเลิศจึงกว่าธรรมพระพุทธเจ้า เราตัวเท่าหนูจะมาอยู่นะไร ธรรมพระ
 พุทธเจ้าแท้ ๆ สอนไว้ยังไม่เชื่อฟังเลย มาอยู่น่าทำไม นั่น จากนั้นถ้าพูดก็พูดเถอะว่า

เรียกว่าเอาละเตรียมของได้แล้ว หหมดแล้วที่เกี่ยวข้องกับหมูกับเพื่อน เป็นอย่างนี้ หหมดแล้วสอนไปทำไม เรียกว่ามันหหมดไปเสียทุกอย่างเลยคำว่าหหมด ยังแต่ลม หายใจ ฟอด ๆ ถึงวันตายก็เท่านั้นเองแหละ เพราะเรื่องเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย

เรื่องเทวทัตโทรทัศน์ สำคัญแท้ ๆ เป็นอันดับเยี่ยมที่สุด ตัวทำลายที่สุดคือ วิดีโอ นี่มันจะไปหาคนมาซี ที่ไหน ๆ มันจะสังหารเจ้าของให้แบบตามกุสลาไม่ทัน มันจะเอามา แล้วคำว่าวิดีโอมีอะไรบ้างดูซิ พุดเท่านั้นที่รู้กันหหมดแล้วนี่ หยาบ ๆ โลงน ๆ ที่สุด โลกมีสมบัติผู้ตีเขาดูไม่ได้เลย นี่ละมันจะเอามา นี่ซีสำคัญมากนะ โท มีอยู่ ทุกสิ่งทุกอย่างในวิดีโอ ขายกันเกลื่อนหหมด อันนี้เป็นราคาหราคามากที่สุดสมัย ปัจจุบันนี้

เพราะฉะนั้น โลกมันถึงได้ร้อน สิ่งเหล่านี้มีราคาหราคาในหัวใจของคนเรา มี กิเลสนี้แหละจะเป็นอะไรไป ต่างคนต่างเสริม ไม่มีชาติชั้นวรรณะ เสริมเติมกันไป หหมด แล้วทำไมมันจะไม่มีอำนาจ เมื่อถูกเสริมแล้วต้องมีอำนาจซี คนนั้นก็เสริมคนนี้ ก็เสริม ดูซิในหนังสือพิมพ์จนจะไม่มีเสื่อผืนนุ่นหหมดแล้วนั้น ยังว่าเป็นกุลสตรี แพชั่น ยังบอกว่าชุดอาบน้ำ ดูซิเห็นกันอยู่ที่นี่ะ เรามาพุดนี้ผิดไปไหน ออกยังออกมาได้ ผู้ดู ยังดูได้ ผู้พุดตามเรื่องของมันทำไมพุดไม่ได้ พุดเพื่อแก้เพื่อไขเพื่อถอดเพื่อถอน ทำไมพุดไม่ได้ มันเป็นหรือไม่เป็นก็ดูเอาซิ เห็นอยู่นั้นนะอุตริพุดเมื่อไร มันเป็น ขนาดนั้นแล้วนะเวลานี้

สิ่งที่ธรรมท่านอดทนระอาใจ สิ่งที่มีหิริโอดตปปะ ผู้มีธรรม สิ่งที่ควรเปิดก็ เปิด สิ่งที่ควรปิดก็ปิดเป็นธรรมตาของคนเรา เราไม่ใช่สัตว์ นี่เปิดเสียจนหหมดเลยจะ ว่าอะไรไปพิจารณาซี โท หุเรศนะ ชมเชยกันออกหน้าออกตา แล้วกระจายไปทั่วโลก ดินแดน มันก็เป็นไฟไปทั่วโลกดินแดนนะซี สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เป็นน้ำเป็นทำให้มีความ สงบร่มเย็น มันเป็นพินเป็นไฟสำหรับเผาไหม้หัวใจ แล้วก็ดิ้นรนในทางอากัปกิริยา มันจะไปไหนถ้าไม่ไปอย่างนั้น ออกจากนั้นก็ความโมโหโทโสมันก็ต้องไปพร้อม ๆ กันกับราคาหคัตถหานะซี พลิกจากราคะคัตถหาก็เป็นพินเป็นไฟขึ้นมา ท่านจึงเรียกว่า ราคคุดินา โทสคุดินา โมหคุดินา จะไปไหนถ้าไม่ไป โทสคุดินา เป็นพินเป็นไฟขึ้น มา เผาไหม้ได้หหมดตัวนี้ ไม่อย่างนั้นผิวเมียเขาฆ่ากันได้ยังงิ ผู้หญิงผู้ชายจะฆ่ากันได้ ลงคอหเรอ มันยังฆ่ากันได้ ก็เพราะราคาหคัตถหามันพลิกตัวของมันออกจากนี้ปีบ ราคาหคัตถหาคำกำหนดยินดีความรัก แล้วพลิกไปเป็นความโกรธ ความเคียดแค้น นั้นฆ่ากันได้ในขณะที่นั้น พลิกออกจากอันนี้ก็เป็นอย่างนั้น พลิกได้ร้อยสันพันคมก็คือ ตัวอันนี้แหละ

โห ทูเรศนะพิจารณาไปแล้ว มันเป็นอย่างนั้นทั้งแผ่นดินนี้จะว่ายังไง ที่นี้ไม่ทราบว่าจะธรรม ๆ จะมีได้ยังไงเพราะคนไม่สนใจ สนใจแต่ฟืนแต่ไฟก็ได้แต่ฟืนแต่ไฟนะซิ สิ่งที่จะให้ร่มเย็นไม่สนใจ เตี้ยวันนี้ไฟฟ้ามันไปทุกแห่งทุกหนแล้วนะ บรรดาวัตรกรรมฐานทั่วไปหมด นี่ละเมื่อไฟฟ้าเข้าตรงไหน ๆ แล้วนั่นละที่นี้ไม่นาน ถ้ายังไม่มีก็ไม่นาน จะกระจายออกไป ๆ สิ่งทีกล่าวเหล่านี้เข้าไปได้หมดเลย ที่นอนหมอนมุ้ง ที่นี้ก็ไม่มื่ออะไรแหละ ดูนอนนั่นแหละ โอโห นำทูเรศนะ เปิดดู พิจารณาซิห่มูเพื่อนถ้าว่าผมอุตรินะ นี่เอาความจริงมาพูดเลย ที่ยังไม่เป็นก็จะเป็นอย่างนั้นละนะ อย่างที่ว่านี่ที่เป็นแล้วก็ขึ้นมาแล้ว ที่จะเป็นหรือยังไม่เป็นก็จะเป็นอย่างนั้น ค่อยลูกลามเข้ามา ๆ ต่อไปกรรมฐานเราจะไม่มีเหลือละเช่นเดียวกันหมด ท่านว่าศาสนาเสื่อม สุดท้ายก็หมดไม่มีใครสนใจแล้วจะว่าไง ตำรับตำราก็อยู่นั้นแล้วคนไม่สนใจ จะเอามรรคเอาผลมาจากไหน สิ่งเหล่านี้ถ้าเราพูดตามหลักธรรมแล้วมันไม่มีข้อแก้ตัวนี้ นอกจากจะประกาศขายความเลวทรามของตัวออกมา แจงไหนมุมใดที่จะเป็นคำแก้ตัว มีแต่คำประกาศขายความเลวทรามของตัวหนักเข้าไป ๆ เพราะมันมาโดยตรงไม่ใช่มาทางอ้อมพอจะตีความหมายนี้ เป็นเครื่องสังหารโดยตรง ๆ เลย

ปัจจัยมีเท่าไร ๆ ก็อย่างที่เคยพูดให้ห่มูเพื่อน นี่ก็เล่าให้ฟังเฉย ๆ ข้าพเจ้ามาบริจาคนี้ไม่ได้เข้ามาในวัดแหละ มีแต่จะออก ออกช่วยโลกนั่นแหละ พระช่วยโลกไม่ได้ใครจะช่วยได้ พระไม่มีเมตตาใครจะมีเมตตา พระไม่เสียสละใครจะเสียสละ พระสั่งสมเสียเองหมดทำ แนะฟังซิ โห ทำลายเจ้าของขนาดไหนเป็นพระสั่งสม ยิ่งตายแล้วมีเงินเท่านั้นแสนเท่านั้นล้าน โอ๊ย ฆ่าเจ้าของทำลายเจ้าของ ตายแล้วไม่มีอะไร มีแต่บริวาร ๘ นั่นละเทิดเจ้าของมากที่สุดเลย เด่นในศาสนาก็เด่น นั่นเรื่องมันอยู่ตรงนั้น ตายไม่มีอะไรมีแต่บริวาร ๘ เท่านั้นพอ ผิดกันกับพระตายมีเงินเท่านั้นมีเงินเท่านี้

การช่วยโลกอะไรจำเป็น ๆ เราคิดว่าเหมาะสมแล้วเราก็ทำ ๆ ๆ เรื่อยไปเลย ความจำเป็นความทุกข์ไม่ถูกใครก็ดูดี เราก็จพิจารณา เราก็จเคยทุกข์แล้วนี่ ถึงไม่ได้ทุกข์แบบเขาทุกข์นั้นก็ตาม ทุกข์แบบไหนก็คือทุกข์ ถ้าธรรมดาความทุกข์ปรากฏขึ้น ใครจะไม่ต้องการความช่วยเหลือ มนุษย์เราหวังความพึงพิงทั้งนั้นแหละจึงต้องได้ช่วยกัน เรื่องสงสารนี้ละสำคัญ จำเป็นไปธรรมดาก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเป็นโดยหลักธรรมชาติเป็นจากความสงสารเป็นพื้นในหัวใจนี้สำคัญอยู่มากนะ ก็เหมือนอย่างเรามีความมุ่งหวังต่ออะไรอย่างมากมาย ความเสาะแสวงแสวงความคิดจะต้องคิดไปในแง่

นั่นมาก ความสนใจจะสนใจในสิ่งนั้นมาก เราต้องการสิ่งนั้นหรือจิตใจของเราหนักไปในทางนั้น มันจะสนใจในทางนั้นมาก

นี่ก็เหมือนกัน ความเมตตานี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญอยู่มากที่จะทำให้คิดในเรื่องต่าง ๆ ในการช่วยเหลือ เพราะฉะนั้นคำที่จะสั่งสมไว้เพื่อเป็นของเรานี้ แม้สตางค์หนึ่งผมพูดจริง ๆ นะ พูดได้ถึงขนาดนั้นละว่างั้นเถอะนะ ว่าไม่มีว่างั้นเลยอย่าว่าแต่บาทหนึ่งเลย แม้สตางค์เดียวจะมาถึงว่าเป็นของเรานี้ไม่เลย สำหรับเป็นความรักความสงวนที่จะว่าเป็นของเรานะ มีแต่ได้มา โนนอยู่โนน ๆ ออกอยู่โนนแล้วตลอดเวลา ได้มาเท่าไรก็ฟุง ๆ เลย ถึงหมดก็ยังฟุงอยู่ ไม่มีอะไรจะช่วย ใจยังฟุงอยู่จะว่ายังไง ไม่ได้มาหาเจ้าของนี่ เจ้าของก็ดูชิบาตรวันหนึ่งถ่ายสักเท่าไร กินให้ตายมันก็ตายนี้ ผู้เขาทุกซ์-เขาทุกซ์จนจะตายนี้ ต้องคิดอย่างนั้นชิมมนุษย์เรา

ช่วยโลกได้ก็คือพระเจ้า พระเราช่วยไม่ได้ใครจะช่วยได้ พระเราไม่เสียสละ พระเราไม่มีเมตตาใครจะมีเมตตา พุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าเป็นศาสนาที่เต็มไปด้วยเมตตา มหาการุณิก โนาโถ หิตาย สพฺพปาณินฺ ทรมมีพระเมตตากุณคุณอย่างใหญ่หลวง ทรงทำประโยชน์แก่อุสสโลกใครจะเกินพระพุทธเจ้า แล้วการประกาศศาสนาสั่งสอนสัตว์โลก สั่งสอนด้วยพระเมตตานะ ไม่ได้หวังอะไรเป็นเครื่องตอบแทน นั่นนะศาสนาแท้เป็นอย่างนั้น ออกมาจากหัวใจที่บริสุทธิ์แท้ เป็นศาสนาแท้ ศาสนธรรมแท้ สอนด้วยความเมตตาสงสารจริง ๆ นั่นพระพุทธเจ้าสอนโลกท่านสอนอย่างนั้น ท่านไม่หวังอะไรนี้ แล้วก็สอนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย สอนด้วยความเห็นภัย เพราะท่านเห็นภัยเต็มหัวใจ ท่านสอนก็สอนเต็มหัวใจ ฟุง ๆ เลย

เหมือนกับว่าจุดลากออกมานี้แหละ เอ้า เจ็บก็เจ็บ จุดลากมาบางที่ลัม-ลัมนี้ไม่ได้เจ็บมากยิ่งกว่าจะเข้ากองไฟสด ๆ ร้อน ๆ เผาทั้งเป็น นั่นถ้าเทียบแล้ว ลากมานี้จนขนาดที่ว่าลัมจะเป็นอะไรไป ลุกขึ้นได้นี้ ถ้าลัมในกองไฟแล้วลุกได้หรือ มีแต่ถูกเผาทั้งเป็นให้เป็นเถ้าเป็นถ่านไป นั่นต่างกันอย่างนั้น หนักต่างกัน ลัมในกองไฟถูกไฟเผาทุกซอกทุกขนาดไหน จนตายกลายเป็นเถ้าเป็นถ่าน ลากมานี้ลัมเพียงเท่านี้เป็นอะไรไป ลุกขึ้นได้นี้ถ้าอยากลุก ถ้าไม่อยากลุกก็ตายอยู่นั้นซิเราอยากว่าอย่างนั้น ลากมาจากกองไฟนอนแล้วยังไม่ลุกอีก หรืออยากตายอยู่ที่นี่หรือ เราอยากว่าอย่างนั้นจะว่าไง โห เรื่องพระพุทธเจ้านี้เป็นอย่างนั้นนะ ทำอะไรนี้ สอนนี้สอน แหม อ่านไปตรงไหนพิจารณาไปตรงไหนมันซึ่ง ออกจากพระเมตตา ซึ่ง ๆ ตายใจได้ ๆ ทุกแง่ทุกมุมของธรรม

เล็กกันละ